

Recordaantal registraties als orgaandonor

Wie goed nadenkt over euthanasie, doet dat veel minder over orgaandonatie. Slechts acht overledenen deden het vorig jaar allebei.

VAN ONZE REDACTRICE SARAH VANKERSSCHAEVER

BRUSSEL Volgens de wet op orgaandonatie is iedereen donor, tenzij er officieel verzet is aangetekend. Maar in de praktijk vragen artsen altijd aan de nabestaanden hoe de overledene over orgaandonatie dacht. Daarom is het van groot belang dat je je mening laat registreren. Een ongezien grote groep Belgen heeft dat vorig jaar gedaan: 85.560 om precies te zijn. Dat blijkt uit de recentste gegevens van het nationaal Register. Daarmee komt het totale aantal Belgen dat zich kandidaat stelt als potentiële donor op 356.280. Het aantal mensen dat naar het gemeentehuis trok om aan te geven dat ze *niet* als donor willen dienen, steeg met zo'n 3.000 Belgen tot 196.202.

‘Dat zoveel mensen zich vorig jaar meldden, is dankzij het tv-programma *Make Belgium Great Again* op VTM’, legt transplantatiecoördinator Luc Colenbie (UZ Gent) uit. ‘Op 23 september openden meer dan 240 gemeentehuizen hun deuren zodat mensen zich konden registreren als orgaandonor. Dat had een duidelijk effect.’ De andere jaren schommelt het aantal registraties tussen de 10 tot 40.000.

‘We zijn daar erg blij mee,’ zegt Colenbie, ‘en blijven natuurlijk voort sensibiliseren, want de vraag naar organen zoals hart, longen, pancreas, lever en nieren blijft nog altijd groter dan het aanbod.’

‘Worden mensen ziek of sterven ze thuis, dan kunnen hun organen geen andere levens redden’

Bovendien is het niet zo dat elk van de mensen die zich registreerden ook effectief organen doneert. ‘Alles hangt af van het levenseinde’, zegt Colenbie. ‘Worden mensen ziek of sterven ze thuis, dan kunnen hun organen geen andere levens redden.’

Strikt gescheiden

Het grootste aantal orgaandonaties komt van mensen die een hersenbloeding kregen. ‘Vroeger waren verkeersslachtoffers de grootste groep, maar gelukkig is onze verkeersveiligheid het voorbije decennium verbeterd.’

Een opvallend kleine groep is die van mensen die euthanasie vroegen. Slechts acht personen doneerden nadien organen. In tien jaar tijd zit daar bovendien amper evolutie in: elk jaar schommelt het aantal tussen de minimum 1 en maximum 8

personen. ‘Euthanasie is wettelijk geregeld’, zegt Luc Colenbie. ‘Het is de patiënt zelf die via de arts contact moet opnemen met een transplantatiecentrum. Wij mogen dat niet, aangezien euthanasie en donatie strikt gescheiden werelden zijn. Bovendien komt niet elke persoon in aanmerking. Wie aan kanker lijdt of ziek is, heeft vaak organen die aangetast zijn. Neurologische ziekten zijn dan weer wel gunstig voor orgaantransplantatie.’

Maar de grootste groep mensen die euthanasie vraagt, bevestigt professor in de palliatieve geneeskunde Wim Distelmans, lijdt aan een ongeneeslijke, fysieke aandoening en komt dus niet in aanmerking.

Een ander struikelblok is de plaats van overlijden: veel mensen verkiezen om euthanasie thuis in hun vertrouwde omgeving te laten plaatsvinden. Maar bij orgaandonatie is dat niet mogelijk. ‘Dit moet in het ziekenhuis gebeuren’, zegt Colenbie. ‘Na het overlijden is er vijf minuten *non touch* en kan de familie nog afscheid nemen, maar nadien moeten we zeer snel opereren. Om nieren, lever of longen goed te kunnen transplanteren, is snelheid cruciaal.’

Ook Distelmans ervaart dit als een struikelblok. ‘Ik merk zelf dat behoorlijk wat mensen die euthanasie aanvragen, orgaandonatie aankaarten. “Mijn leven is dan wel ten einde, maar zo leef ik toch nog verder”, vertellen ze me. Maar mensen moeten in zo’n geval vaak wel bereid zijn om hun plannen nog even uit te stellen, aangezien ze voor de orgaandonatie een aantal onderzoeken moeten ondergaan.’

Distelmans is ervan overtuigd dat orgaandonatie een plaats heeft binnen euthanasie, zij het op een tactvolle manier. ‘Patiënten hebben recht op alle nodige informatie en donatie maakt daar zeker deel van uit. Alleen moet dit met de nodige tact worden besproken. Niet tijdens een intakegesprek, bijvoorbeeld. Maar wanneer de euthanasievraag is toegestaan, kan de vraag gesteld worden of de patiënt hier al over nagedacht heeft.’